

Sporfossiler

Anmeldt af geologisk konservator Søren Bo Andersen, Geologisk Institut Aarhus Universitet

Naturhistorisk Museum i Århus har netop afsluttet vinterens særudstilling "Spor i Tiden", hvor man har fremvist en stor slået samling spektakulære sporfossiler fra hele verden og fra meget store dele af Jordens geologiske historie.

Op til denne udstilling har Jan Gruwier Larsen fra samme museum udgivet et hæfte i museets navnkundige serie, Natur og Museum. Hæfterne er kendt for på de 36 sider at bringe artikler og illustrationer, som kommer godt rundt om det givne emne, og hæftet om "Sporfossiler" lever godt op til denne tradition.

Selvstændig gennemgang af sporfossiler
Hæftet om sporfossiler er på ingen måde et udstillingskatalog, men er en selvstændig gennemgang af fænomenet sporfossiler, altså de grave-, krybe-, sidde- og ædespor, som fortidens liv har efterladt sig ved dagligdagens funktioner. Det kan ofte være svært at finde ud af, hvilken type organisme, der har frembragt et bestemt spor. Her er der en modsætning til kropsfossilerne, hvor skaller, knogler eller andre rester af selve organismen er til stede og giver grundlag for bestemmelse til systematisk gruppe. Kropsfossiler siger dog sjældent noget om detaljer i levevis, hvorimod sporfossiler stort set ikke er andet end forstenet levevis så at sige.

Eller som Jan Gruwier Larsen siger, "forstenede øjeblikksbilleder".

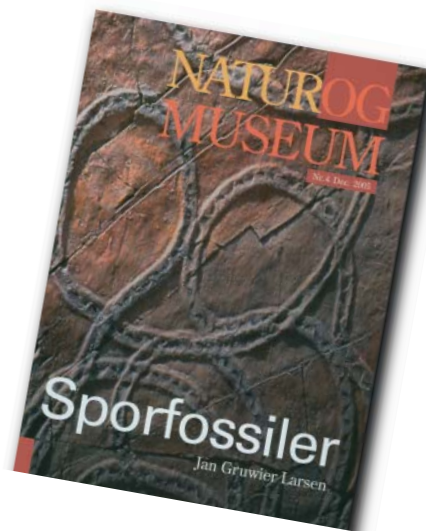
Fine fotografier

Forfatteren kommer langt omkring i de forskellige typer sporfossiler og deres oprindelse og dannelse. Mange af de almindeligste danske sporfossiler bliver behandlet og vist ved fine fotografier dels af museets eget materiale, dels af materiale lånt til lejligheden hos andre fagfæller. Instruktive skitser er lånt fra publikationer af bl.a. Richard Bromley og A. Seilacher (som i øvrigt er ophavsmanden til det meste af materialet på udstillingen) – to af fagets fremmeste figurer. Tilsammen er illustrationsmaterialet fornemt, og opsætningen er meget appetitlig og indbydende. Hvis der skal indvindes noget, må det være, at der ingen steder er bragt målestokke eller størrelsesangivelser, der kunne hjælpe den noget uøvede læser med at få en fornemmelse af sporenes og stenenes dimensioner.

For alle naturinteresserede

Sproget i de enkelte afsnit, de enkelte case-stories, er letløbende og frisk, og det inviterer til nye måder og nye vinkler at betragte på. Selv for en gammel rotte i faget er det godt at få nævnt nogle selvfølgeligheder, fordi det jo er vigtigt sommetider også at tænke på det, der ikke er til stede – som eksemplet med strandbredden i Palæozoikum, hvor dyr kunne græsse på strandfladen i større sikkerhed end i dag – ingen måger! Hæftet har mange af sådanne aha-oplevelser og giver en god og bred indsigt i emnet sporfossiler.

Hæftet har en fremragende skematisk

oversigt over geometrien hos og den geologiske forekomst af mange typer sporfossiler – en god indgang til at bestemme typen af fx sporfossiler fundet i mange af de danske geologiske formationer.

Brugergruppen må være alle naturinteresserede, som ikke lige vil viderespecialisere sig i sporfossiler, stenkubmedlemmer, gymnasieelever og andre fossilsamlere, som her vil kunne bestemme hovedparten af de almindeligste danske sporfossiler.

Udstillingen "Spor i Tiden" vil herhjemme senere bl.a. blive vist også i København på Geologisk Museum og på Naturcenter Bornholm. Selv om hæftet om sporfossiler som nævnt ikke er et udstillingskatalog, er det en fortræffelig introduktion til selve emnet, og lur mig, om ikke også læserne vil studere strandens sten lidt nøjere efter mødet med dette hæfte.

*Sporfossiler af Jan Gruwier Larsen
Natur og Museum 44. årg. nr. 4, Dec. 2005.
Format: 17 cm x 24 cm, 36 sider, pris: 60 kr. ISBN 87-89137-98-1. Udgivet af Naturhistorisk Museum, Århus, tlf.: 86 12 97 77, e-mail: nm@nathist.dk, hjemmeside: www.naturhistoriskmuseum.dk*

Yderligere info om sporfossilerne brugt i udstillingen "Spor i Tiden": www.fossil-art.dk

vi gør din jord grøn igen!

meldgaard tilbyder et totalkoncept til jordens.

Det vil kort sagt sige - uanset hvilket problem du står overfor - så kan du nøjes med at ringe til ét nummer - **74 33 72 00**.

- transport
- rådgivning
- opbevaring
- jordens
- prøvetagning
- handlingsplan

meldgaard MILJØ & GENBRUG A/S

jordens

Sønderjyllands største miljøcenter
Bladknæk 19 • 6200 Aabenraa
74 33 72 00 • www.meldgaard.com